Gemeente Rotterdam

Evaluatie wijksportclub Hordijkerveld-Reyeroord

WIJKSPORTCLUB
HORDIJKERVELD REYEROORD

Sport en Cultuur
Beleid en Ontwikkeling/Rayon Zuid
Rosemarie Maas/Jeroen Smolders

16 april 2013

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding voor deze rapportage	3
2.	Aanleiding voor de Wijksportclub	4
3.	Doel en organisatie	5
4.	Activiteiten	7
5.	Tussenevaluatie eind 2011/begin 2012	10
6.	Wijksportclub in 2012/2013 na de aanbesteding van het welzijn	11
7.	Financiën	12
8.	Succesfactoren en leerpunten	13
8.1	Succesfactoren op hoofdlijnen volgens de eindrapportage 2013	13
8.2	Aanbevelingen op hoofdlijnen volgens de eindrapportage 2013	13
8.3.	Leerpunten vanuit de 'regisseur', Sport en Cultuur (voormalig Sport en Recreatie)	14
Bronnen		15

1. Aanleiding voor deze rapportage

Van mei 2010 tot maart 2013 heeft in opdracht van deelgemeente IJsselmonde de 'wijksportclub Hordijkerveld-Reyeroord' gefunctioneerd: projectleider was Sport en Recreatie (nu Sport en Cultuur). De 'wijksportclub Hordijkerveld-Reyeroord' is een samenwerkingsverband van alle sportaanbieders in de wijken Hordijkerveld en Reijeroord van welzijn t/m commercieel sportaanbod met als doel het verhogen van de sportparticipatie. Dit werd gedaan door het ontwikkelen van één integrale activiteitenkalender en sport- en beweegprogrammering voor de buurten Hordijkerveld en Reijeroord. De wijksportclub gaat in opdracht van deelgemeente IJsselmonde verder onder de vlag van de 'pilot-herijking sportstimulering'[1]. De 'wijksportclub' is een pilot in het Rotterdamse sportbeleid: het is belangrijk om leerervaringen uit deze periode vast te leggen voor ontwikkelingen 'elders': zowel in Rotterdam, maar ook daarbuiten. In de genoemde periode zijn er diverse onderzoeken en evaluaties van het project opgesteld:

- evaluatieonderzoek (januari 2012) door T. van Workum, Student aan de Hogeschool Rotterdam
- een strategische analyse (januari 2012), eveneens door T. van Workum
- een eindevaluatie van Sport en Cultuur (2012)
- een eindrapportage van deelgemeente IJsselmonde (2013)

De onderzoeken door T. van Workum zijn mede begeleid door het Nederlands Instituut voor Beweging (NISB[2]) in het kader van het project 'beweegvriendelijke omgeving'. Het NISB voert een project 'beweegvriendelijke omgeving' uit (zowel hardware, software als orgware) met als doel kennisverzameling- en verspreiding over dit onderwerp. Meer specifiek is het doel van het project 'Beweegvriendelijke omgeving' om meer inzicht te krijgen in:

- de fysieke en sociale maatregelen die genomen kunnen worden om een beweegvriendelijke omgeving te realiseren;
- het proces om te komen tot een beweegvriendelijke omgeving;
- de succes- en faalfactoren in zowel het beleids- als het uitvoeringsproces.

Rotterdam is een pilot-gemeente in dit project en de wijksportclub Hordijkerveld-Reyeroord is één van de drie onderdelen van de Rotterdamse pilot (de overige twee zijn een evaluatie van de Sportplaza Zuiderpark en een evaluatie van beleid in zijn algemeen).

Met deze rapportage worden de inhoud, succesfactoren en leerpunten van de wijksportclub vastgelegd.

Deze notitie geeft in het kort weer wat de inhoud en leerpunten zijn van de Wijksportclub Hordijkerveld-Reyeroord van mei 2010 tot maart 2013. Deze kan zowel voor de gemeente als extern worden gebruikt.

[1] Herijking sportstimulering is een door Sport en Cultuur ontwikkelde aanpak dat zich door een combinatie van regie op sport en bewegen in de wijk en een leefstijlgerichte aanpak richt op het verhogen van de sportparticipatie. In 2013 worden hiertoe enkele pilots uitgevoerd, waaronder in deelgemeente IJsselmonde.

[2] NISB (Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen) is het kennisinstituut dat een vitale samenleving nastreeft, waarin iedereen actief is. Van jong tot oud, welke levensstijl je ook hebt. Wij brengen kennis in beweging, letterlijk en figuurlijk. Kennis over sport en beweging: NISB heeft het, verrijkt het én deelt het graag met anderen. Professionals kunnen deze solide kennis toepassen en zo zorgen we er samen voor dat uiteindelijk steeds meer Nederlanders in beweging komen. (www.nisb.nl)

2. Aanleiding voor de Wijksportclub

In de aanloop naar de opzet van de Wijksportclub was, bijvoorbeeld naar aanleiding van het congres 'De kracht van sport in de wijken' in het kader van Pact op Zuid in 2008 gebleken dat er (in ieder geval in Rotterdam) veel sport- en beweegaanbod in de buurten is maar dat dit niet goed bekend en op elkaar afgestemd is. Geconcludeerd werd dat meer samenwerking, een gezamenlijke communicatie en programmering leidt tot een bekender en completer sportaanbod in de wijk. De Nederlandse sport Alliantie (NSA)[3] kwam in 2009 met het plan voor de oprichting van een Wijksportclub. Zij constateerden dat er steeds minder in verenigingsverband wordt gesport en dat, om mensen aan het bewegen te krijgen er laagdrempelige vormen van sport, spel en beweging in de buurt zouden moeten worden georganiseerd, ook gericht op 'een leven lang sporten'.
Sport en Recreatie heeft in samenwerking met de NSA, Rotterdam Sportsupport en deelgemeente IJsselmonde het model van de 'Wijksportclub' ontwikkeld. NSA had in de oorspronkelijke opzet ook het doel om een 'vereniging' op te richten, waar mensen lid van zouden kunnen worden. Sport en Recreatie was echter van mening dat een vereniging juist ook weer drempels opwerpt voor mensen om deel te nemen aan de Wijksportclub. Denk aan de verenigingsstructuur, het idee dat er contributie betaald moet worden of de 'verplichting' die een sportvereniging met zich meebrengt. Ook zou een club meer concurreren met de reguliere verenigingen. Gekozen is voor een model waarbij er afstemming plaatsvindt tussen de diverse sport- en beweegaanbieders, met een doelgroepgerichte benadering, gericht op het aan het sporten krijgen van de bewoners in alle leeftijdsgroepen van Rotterdam cq bewoners van de buurten Hordijkerveld en Reijeroord. De naam 'Wijksportclub' was van begin af aan niet een heel gelukkige keuze. Immers: mensen verwachten dan dat het een 'club' is waar je lid van wordt. Het is echter een samenwerkingsverband. De NSA hechtte zeer aan de naam.

[3] Sportadviesbureau NSA heeft ruim tachtig jaar ervaring met het ontwikkelen, coördineren en uitvoeren van projecten op het gebied van (breedte)sport en beweging in verschillende maatschappelijke contexten. Ons landelijke sportadviesbureau is gevestigd in Bilthoven en maakt deel uit van Sportservice Noord-Brabant. In totaal werken ruim zestig medewerkers samen in multidisciplinaire teams vanuit zes locaties (www.sportalliantie.nl).

3. Doel en organisatie

Doel

De missie van de Wijksportclub luidt:

"De Wijksportclub Hordijkerveld-Reyeroord in Rotterdam Zuid biedt een breed scala van activiteiten op het gebied van spelen, (leren) bewegen, sport en daar aan te relateren ondersteunende activiteiten in de wijk. Voor iedere bewoner van jong tot oud, dichtbij huis of school (locatie gebied speeltuin Reyeroord en mogelijke andere locaties) tegen een voor iedereen haalbaar/betaalbaar tarief."

Deze missie wordt ondersteund door een visie waarin wordt aangegeven dat ieder kind of volwassene in een veilige omgeving moet kunnen sporten of bewegen.
Vanuit de missie en de visie is een strategie ontwikkeld om de eerder genoemde doelstelling te realiseren. De strategie van de Wijksportclub is als volgt omschreven: De Wijksportclub zorgt voor herinrichting van de sportinfrastructuur van de wijken Hordijkerveld en Reijeroord. Er is veel aanbod van sport- en spelactiviteiten die onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. De Wijksportclub brengt het sport- en spelaanbod in kaart voor de wijken en zorgt dat de sport- en spelactiviteiten afgestemd worden op de bewoners. De Wijksportclub vervult hiermee een coördinerende rol in de organisatie van sport- en spelactiviteiten. Het beoogde resultaat van de Wijksportclub is:

- een verhoging van de sportparticipatie (hoofddoelstelling)
- één activiteitenkalender voor de wijk
- effectieve invulling van het activiteitenaanbod
- verbindingen tussen de eerstelijnszorg en de sport- en beweegaanbieders
- wij-gevoel creëren in de wijk
- programmering in de lege gaten.

Organisatie
Opdrachtgever voor de Wijksportclub is deelgemeente IJsselmonde. Sport en Recreatie is projectleider. De volgende organisaties deden vóór de aanbesteding van het welzijn (zie onderstaande paragraaf) mee in de Wijksportclub:

Deelgemeente IJsselmonde, Sport en Recreatie Gemeente Rotterdam, Stichting Rotterdam Sportsupport, Perspect, Speeltuin Reyeroord, Nederlandse Sport Alliantie, Pact op Zuid, Basisschool Mr. Van Eijck, Basisschool Beatrix, Basisschool de Kubus, BSW Rotterdam, Thuis op Straat IJsselmonde, NUSO, SWF (JIJ), Vestia Rotterdam Zuid, Life Time Fitness, Life Time Wellness, Sportschool IJsselmonde

In mei 2010 is gestart met de ontwikkeling van de Wijksportclub. Op dat moment is door bovenstaande organisaties een intentieverklaring ondertekend.
De wijksportclub is in september 2010 formeel opgericht tijdens een groot startevenement in speeltuin Reyeroord. Vervolgens is de organisatie van start gegaan met een stuurgroep en een projectgroep. In de stuurgroep zitten vijf vertegenwoordigers van partners onder voorzitterschap van de portefeuillehouder van deelgemeente IJsselmonde. In de projectgroep zijn alle bovengenoemde (uitvoerende) organisaties vertegenwoordigd. De projectleider heeft een rol als spin in het web. Hij

neemt deel aan de stuurgroep en stuurt de projectgroep aan. De stuurgroep geeft richtlijnen aan de projectleider die de organisaties binnen het project moet managen tot het nakomen van gemaakte afspraken met de stuurgroep. In de projectgroep zitten alle sportaanbieders. Hier vindt de ‘dagelijkse regievoering’ plaats en vindt afstemming over het aanbod plaats. De projectleider verzorgt de afstemming tussen de stuurgroep en de projectgroep. Zowel de stuurgroep als de projectgroep vergaderen eens per zes weken. Uiteraard gaat de projectleider aan de slag met de afspraken in de stuurgroep en de projectgroep.

Perspect, Thuis op Straat en SWF zijn, na de aanbesteding van het welzijn in 2012, niet meer actief in IJsselmonde. Hiervoor in de plaats is de organisatie PIT010 gekomen.

4. Activiteiten

Al bij de start van het project werd ingezet op aanbod van sport, spel en beweging voor alle doelgroepen. Door middel van de ‘integrale activiteitenkalender’ en het ‘programmeren in de lege gaten’ werd in samenwerking met de partners een divers activiteitenaanbod ontwikkeld gericht op de verschillende doelgroepen. Onderstaand is aangegeven welke doelgroepen werden onderscheiden;

 Kinderen: leeftijd t/m 12 jaar

 Jongeren: leeftijd 13 tot 23 jaar

 Volwassenen: leeftijd 23 t/m 55 jaar

Senioren: leeftijd 55+

Onderstaand worden de activiteiten in 2010 en 2011 weergegeven (bron: eindverslag 2012)

1. Inrichting projectorganisatie met stuurgroep en projectgroep
2. Communicatiemiddelen: handout, stickers, vlaggen, banieren, activiteitenkalender, vakantieflyers, website)
3. Integrale activiteitenkalender
4. Kick-off
5. Programmering in de lege gaten
6. Verbinding eerstelijnszorg aan sport en bewegen: contacten met fysiotherapeuten en huisartsen voor het doorverwijzen van patiënten naar het reguliere aanbod in de wijk.

De communicatiestrategie (ad 2.) is gefaseerd aangepakt. In fase één stond de vraag centraal: ‘wat is de Wijksportclub’. D.m.v. een toolkit (kalender / folder / spandoek) hebben de projectleider én partners intensief de Wijksportclub tijdens de activiteiten en daar buiten gecommuniceerd, aangevuld met de website, digitale nieuwsflits, posters en berichtgeving richting media. In de tweede fase stond het communiceren van het integrale aanbod centraal. Middels vakantieflyers, de integrale activiteitenkalender en de website is het aanbod onder de bewoners bekend gemaakt. In fase drie is de communicatiemix, op basis van de resultaten van het onderzoek, meer gericht op een specifieke doelgroep. De promotie van de Wijksportclub liep via de organisaties binnen de Wijksportclub zelf. Na het oprichten van de Wijksportclub hebben alle organisaties binnen de Wijkspotclub hun eigen leden of deelnemers moeten informeren over de Wijksportclub.

Wat betreft punt 5 ‘Programmering in de lege gaten’ is gekeken voor welke doelgroepen er in het gebied nog geen of te weinig aanbod was. Vervolgens werd uiteraard gekeken welke organisatie een programma-onderdeel zou kunnen ontwikkelen. Dit is een proces dat de gehele periode van de wijksportclub heeft doorgelopen.
Sport en recreatie had een flexibel budget waarmee de partners in de Wijksportclub gestimuleerd werden om doelgroepgerichte activiteiten uit te voeren. Zo konden bijvoorbeeld de eerste tien lessen van een nieuw aanbod door een sportschool worden gefinancierd of kon er door middel van het budget ‘garant’ worden gestaan voor een activiteit als er eventueel onvoldoende deelnemers zouden zijn voor een nieuwe activiteit.

Bij het eindverslag dat per 1 april 2013 door deelgemeente IJsselmonde is opgesteld, worden de volgende activiteiten aangegeven:

“De Wijksportclub heeft geresulteerd in een sportkalender voor de wijk, waarin al het aanbod van de verschillende samenwerkingspartners overzichtelijk in beeld is gebracht en verspreid onder de bewoners. Vervolgens werd duidelijk voor welke doelgroep ‘lege gaten’ in de programmering zaten en werden er ‘dubbelingen’ uitgehaald. Uniek in deze aanpak, en vooral ook een positief effect, is het ontstaan van nieuwe samenwerkingsverbanden. 18 organisaties hebben het ‘startconvenant’ ondertekend en hebben de afgelopen jaren nauw met elkaar samengewerkt.

In samenwerking met de partners binnen de Wijksportclub zijn er diverse nieuwe activiteiten opgezet. Zo zijn er in samenwerking met de fitnessscholen verschillende activiteiten opgezet voor de 50+ doelgroep. Denk hierbij aan hardlopen, dans en indoor bootcamp.
Vanwege het wegvallen van de activiteiten van TOS en Perspect (NB: Thuis op straat (TOS) en Perspect zijn welzijnsorganisaties die zorgden voor activiteiten in de buurt) zijn er vijf maanden lang op de pleinen vier activiteiten per week voor de kinderen en jongeren in de wijk georganiseerd. Voor de 50+ groep is er in de speeltuin een train de trainer workshop georganiseerd voor het gebruik van het Yalp toestel (NB: een fitnesstoestel voor ouderen dat geresliseerd is in speeltuin Reyeroord).

Na de verbouwing van de speeltuin is er een grootschalige opening georganiseerd. Ook zijn er elke vakantieactiviteiten in en rondom de speeltuin georganiseerd. Naast de nieuwe activiteiten zijn ook alle bestaande activiteiten extra onder de aandacht gebracht doormiddel van de inzet van verschillende communicatiemiddelen.

Ook zijn er wijkbewoners begeleid naar het aanbod in de wijk. Omdat de activiteiten niet door de projectleider van de Wijksportclub zelf zijn uitgevoerd, maar door de verschillende partners zijn georganiseerd is het niet mogelijk om exacte deelnemers aantallen te vermelden”. Overigens geeft het onderzoek naar het functioneren van de Wijksportclub eind 2011 (zie onderstaand) hier wel enig inzicht in.

5. Tussenevaluatie eind 2011/begin 2012

Najaar 2011 is door een student een onderzoek gedaan naar het functioneren van de Wijksportclub. Er zijn 278 enquêtes ingevuld door de deelnemers aan activiteiten van de deelnemende partijen van de Wijksportclub. Daarnaast hebben verdiepende interviews plaatsgevonden. Het onderzoek geeft een goed beeld van bekendheid met de Wijksportclub en het effect op sportdeelname van de ondervraagden.
Nadeel van de methode is dat alleen de 'sporters/actieven' zijn onderzocht en niet de mensen die 'niet-sporten' en er dus geen representatieve steekproef gehouden is onder bewoners in de wijken.
In de opzet van het project zat wel een uitgebreid onderzoek naar de effecten op de sportparticipatie dat uitgevoerd zou worden door NSA. Vanwege bezuinigingen heeft de NSA echter medio 2011 haar bijdrage aan het project stopgezet. Hierdoor kon dit uitgebreide onderzoek niet meer plaatsvinden.
Het onderzoek geeft desalniettemin toch veel informatie over het functioneren van de Wijksportclub. Onderstaand de meest opvallende resultaten (de uitkomsten van de enquêtes is te vinden in de powerpointpresentatie: "Evaluatieonderzoek De Wijksportclub Hordijkerveld – Reyeroord" van Timo van Workum, de stagiair van de Hogeschool Rotterdam" in de bijlage).

- Meer dan de helft (55,8%) van de deelnemers is bekend met de Wijksportclub. De bekendheid bij jongeren (30%) is laag en bij senioren (73,6%) juist hoog. De meeste respondenten (43,3%) kennen de Wijksportclub via mond-tot-mondreclame. Via de website kennen zeer weinig mensen het sportaanbod (ruim 6%).
- Tweederde (65,9%) van de deelnemers die bekend zijn met de Wijksportclub geeft aan meer te zijn gaan sporten door de Wijksportclub.
- Ongeveer 30% neemt deel aan 2 activiteiten en nog eens 30% aan meer dan 2 activiteiten van de Wijksportclub. Opmerkelijk is dat zeven op de tien (68,9%) volwassenen deelneemt aan één soort activiteit en bij jongeren slechts iets meer dan éénderde (36,2%). Jongeren nemen dus aan meerdere activiteiten deel.
- Van de respondenten vindt 43,8% de diversiteit van het sportaanbod goed. (49,4%) van de senioren vindt de diversiteit van het sportaanbod goed. Jongeren (37%) en volwassenen (34%) zijn minder tevreden over de diversiteit van het aanbod.
- De kwaliteit van de activiteiten, instructeur, lesmaterialen en de sportlocatie wordt door meer dan 70% van de deelnemers als ruim voldoende tot goed wordt bestempeld.
- De top vijf van meest beoefende sporten zijn: dansen 19,5%, gym, 15,7%, fitness 15%, voetbal 12,5% en yoga (6,2%).
- Belangrijkste motieven om mee te doen zijn gezondheid, ontspanning en sociale contacten.

Aanbevelingen/aandachtspunten naar aanleiding van de tussenevaluatie
Naar aanleiding van o.a. dit onderzoek, gecombineerd met een onderzoek naar de toekomstige bevolkingssamenstelling van het gebied en een sterkte/zwakte en kansen een bedreigingen-analyse (zie notitie zie 'Strategische analyse de Strategische analyse Wijksportclub Hordijkerveld – Reyeroord' van Timo van Workum) zijn samenvattend de volgende aandachtspunten voor het vervolg naar voren gekomen.

- Koester de tevredenheid in zijn algemeenheid, men is erg tevreden!
- Meer variatie in activiteiten voor jongeren en volwassenen, zodat de diversiteit en kwaliteit van de activiteiten omhoog gaat.
- Activiteiten voor senioren behouden, omdat zij duidelijk meer bewegen door de Wijksportclub.
- Behoud een doorlopende sportprogrammering.
- Communicatiemiddelen onder de loep nemen: mond-op-mondreclame werkt beste, de website is slecht bekend, meer gebruik maken van sociale media (bijv. jongeren).
- Let op tijdstippen sportactiviteiten (afhankelijk doelgroepen).
- Ontwikkel een programma voor niet-westerse allochtonen.
- Ontwikkel een programma zodat kinderen ook na de basisschoolleeftijd blijven sporten.
- De nieuwe aanbesteding van het welzijn is een risico.
- Risico jongerenoverlast bij minder activiteiten.

6. Wijksportclub in 2012/2013 na de aanbesteding van het welzijn

Voorjaar 2012 is door deelgemeente IJsselmonde het welzijn aanbesteed. Dit betekende dat de organisaties TOS, Perspect en Stichting Welzijn Feijenoord geen activiteiten meer uitvoerden. De (regie op)activiteiten werd overgenomen door de organisatie PIT010. Hierdoor kon er niet worden 'doorgepakt' op de resultaten van de evaluatie. Sport en Cultuur had nog de regie over de wijksportclub. Er is in eerste instantie door Sport en Cultuur geconcentreerd op de organisatie van de heropening van de speeltuin. Deze was, als gevolg van de Wijksportclub, voor € 400.000 vernieuwd met o.a. een trapveldje en een fitnesstoestel voor ouderen. Ook is de speeltuin toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking. De opening van de sportievere inrichting van de speeltuin was een groot succes: er kwamen bij de opening 1000 mensen en een brede doorsnede van de bevolking van jong tot oud (verwacht was 500 mensen). Vervolgens is er met behulp van het flexibele activiteitenbudget gekeken welke activiteiten uitgevoerd konden worden (pleinsport en schoolsport), is er samenwerking gezocht met PIT010 en is er weer een activiteitenkalender opgesteld.

Per 1 maart 2013 gaat in opdracht van de deelgemeente de 'Wijksportclub' verder onder de vlag van de 'herijking sportstimulering' die Sport en Cultuur als pilot uitvoert. De naam 'Wijksportclub' komt te vervallen. Deelgemeente IJsselmonde is ook pilot en de doelstellingen lopen voor een groot deel parallel. De Wijksportclub kan als 'voorloper' van de 'pilot' herijking worden beschouwd en veel ervaringen uit de Wijksportclub zijn meegenomen in de voorstellen voor de herijking sportstimulering. Het voornaamste verschil is dat de herijking sportstimulering zich (nog) sterker richt op de non-participanten via een leefstijl-gerichte aanpak.

7. Financiën

Kosten en opbrengsten waren voor 2010, 2011 en 2012 als volgt.

Opbrengsten 2010		**Uitgaven 2010**	
Deelgemeente	€ 50.000	Salaris	€ 5.853
Extra Deelgemeente	€ 27.000	Onderhoud	€ 666
Vestia	€ 1.000	Horeca	€ 4.413
Extra kick-off	€ 20.000	Vervoer	€ 531
		Marketing/PR/Communicatie	€ 17.113
		Recreatiemateriaal	€ 3.403
		Activiteiten (incl Kick off)	€ 19.423
	€ 98.000		€ 51.402

Opbrengsten 2011		**Uitgaven 2011**	
Pact op Zuid	€ 15.000	Salaris	€ 44.504
Vestia	€ 2.500	Onderhoud	€ 666
		Kantoor	€ 81
		Marketing/PR/Communicatie	€ 8.620
		Recreatiemateriaal	€ 165
		Stagiaire	€ 330
		Activiteiten	€ 5.327
		Voorlopig budget 2012	€ 4.735
	€ 17.500		€ 64.098

Opbrengsten 2010/2011	**€ 115.500**	**Uitgaven 2010/2011**	**€ 115.500**

Opbrengsten 2012		**Uitgaven 2012**	
Deelgemeente	€ 37.500	Personeelslasten	€ 35.554
UP-sport	€ 37.500	Overige personeelslasten	€ 1.972
		Marketing/PR/Communicatie	€ 14.000
		Recreatiemateriaal	€ 3.403
		Activiteiten	€ 14.270
	€ 75.000		**€ 69.199**

8. Succesfactoren en leerpunten

8.1 Succesfactoren op hoofdlijnen volgens de eindrapportage 2013

In de eindrapportage van de deelgemeente van 1 april 2013 worden de volgende succesfactoren van het project genoemd:

- Goede start-up/Kick-off
- Afstemming en samenwerking partners in de wijk.
- Gezamenlijke communicatie van diverse partijen.
- Nieuwe doelgroepen aangeboord en nieuwe activiteiten opgestart.
- Dubbelingen in het bestaande aanbod eruit gehaald en 'lege gaten' voor bepaalde doelgroepen geprogrammeerd.
- Het netwerk in de wijk en daarbuiten is sterk uitgebreid, men kent elkaar nu en stemt met elkaar af. Ook nieuwe netwerken zijn ontstaan zoals zorg en sportvereniging
- De Wijksportclub is voorbeeld geweest voor herijking sportstimulering stedelijk. Wordt nu voortgezet in reguliere budget sportstimulering volgens nieuwe systematiek
- N.a.v. Wijksportclub is speeltuin Reyeroord voor meer dan € 400.000,- fysiek heringericht inclusief een kunstgrasveldje voor de jeugd op de speeltuin en een trapveldje in het park voor de speeltuin. De speeltuin is daarmee weer helemaal up-to-date en volledig toegankelijk gemaakt voor mensen met een beperking.
- In de loop van 2012 werd de portefeuillehouder N. Swaneveld voorzitter van de stuurgroep.

8.2 Aanbevelingen op hoofdlijnen volgens de eindrapportage 2013

In de eindrapportage van de deelgemeente van 1 april 2013 worden de volgende aanbevelingen van het project genoemd:

- De naam 'Wijksportclub' was vanaf het begin verwarrend. Kon je er nu wel of geen 'lid' van worden? Wat is dat dan een Wijksportclub? Met andere woorden: de naam dekte niet helemaal de lading. (NB S&C: zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven, had dit te maken met het startpunt van de wijksportclub via de NSA. Een naam die de lading dekt is uiteraard belangrijk: voor projecten/initiatieven met betrekking tot 'regie over sport' zal gekeken moeten worden naar een meer passende naam).
- Aanbesteding 'nieuwe welzijn' was een duidelijke 'dip' in de ontwikkeling van de Wijksportclub. Zo is duidelijk geworden dat sportaanbieders nog wel moeten blijven 'bestaan'/actief moeten blijven, anders valt het 'regiemodel' als een kaartenhuis in elkaar en zul je als overheid weer meer zelf moeten gaan organiseren.

8.3. Succesfactoren en leerpunten vanuit de 'regisseur', Sport en Cultuur (voormalig Sport en Recreatie)

Onderstaand wordt, terugblikkend op het gehele traject, de 'succes' en 'leerpunten' aangegeven voor de pilot Wijksportclub Hordijkerveld-Reyeroord, aansluitend/aanvullend op wat bovenstaand reeds is vermeld.

- Voor het succes van een dergelijk project zijn enthousiasme, inzet en persoonlijke kwaliteiten een belangrijke factor. Zo was voor het succes van dit project de ondersteuning van de deelgemeente IJsselmonde belangrijk: zowel ambtelijk als bestuurlijk. Ook is een belangrijke succesfactor de kwaliteiten van de projectleider/regisseur.
- Het is van belang om ook politiek draagvlak te creëren: dit kan door bijvoorbeeld een portefeuillehouder/wethouder deel te laten nemen aan de stuurgroep.
- Betrek ook de eerstelijns zorg bij het concept. Zij hebben zo een eenvoudige manier om bewoners 'door te verwijzen'. Dit is ook een belangrijke 'vindplaats' van bewoners die meer zouden moeten bewegen.
- Het is belangrijk om een flexibel budget te hebben om activiteiten van organisaties aan te kunnen jagen.
- Neem de deelname aan de Wijksportclub op in de subsidievoorwaarden van uitvoerende partijen: zo wordt gewaarborgd dat uitvoerders gecommitteerd zijn aan de Wijksportclub.
- Let op de toekomstbestendigheid van uitvoerende partners. Van tevoren zou er een periode afgesproken kunnen worden van een minimale duur van het project dat partijen eraan gecommitteerd zijn.
- 1 projectleider maakt het project ook kwetsbaar: het is van belangrijk om ook een 'back-up' te organiseren die, indien nodig, als vervanger kan optreden (2 projectleiders maakt het project te duur).
- De regierol vereist specifieke kennis en vaardigheden. Aanbevolen wordt een profiel op te stellen voor de regisseur.
- Door de aanpak wordt er efficiënt met middelen omgegaan: het organiseren van sportactiviteiten is duur, met name vanwege de benodigde personele inzet. Door zo veel mogelijk gebruik te maken van de bestaande organisatorische kracht in de wijk en heel gefocust de benodigde activiteiten te (doen) ontwikkelen bij organisaties, ontstaat er en een gevarieerder aanbod tegen lagere kosten.
- Een doelgroepgerichte benadering levert een 'meerwaarde' op. Toekomstige activiteiten kunnen nog meer vraaggericht worden ontwikkeld. Met name de groep 'volwassenen' behoeft extra aandacht in het kader van het verhogen van de sportparticipatie.
- Het is belangrijk om ook een budget te reserveren voor onderzoek. Door het wegvallen van de betrokkenheid van de NSA kon er geen onderzoek worden gedaan naar een stijging van de sportparticipatie.

Tot slot merkt Sport en Cultuur op dat er met de 'Wijksportclub' waardevolle ervaring is opgedaan met het regie voeren over sport in de wijken. Sport en Cultuur denkt dat het voeren van regie over sportactiviteiten in de buurt een belangrijke meerwaarde heeft voor de bewoner: duidelijk wordt waar het aanbod tekort schiet, er ontstaat positieve energie vanuit de organisaties en de bekendheid met mogelijkheden tot sport en bewegen wordt vergroot.

Bronnen:

Gemeente Rotterdam, Deelgemeente IJsselmonde, eindrapportage Wijksportclub Hordijkerveld-Reyeroord, 2013

Gemeente Rotterdam, Sport en Cultuur, eindevaluatie Wijksportclub 2012

Gemeente Rotterdam, Sport en Recreatie, Heropening Speeltuin Reyeroord Koninginnedag 2012

Workum, T. van, Strategische analyse, De Wijksportclub Hordijkerveld – Reyeroord, Januari 2012

Workum, T. van, Powerpoint-presentatie Evaluatieonderzoek De Wijksportclub Hordijkerveld – Reyeroord, januari 2012